

ZNG.8361.214.2012

Wystano dnia 2012-08-30

POLECANA ZA
POTWIERDZENIEM
ODBIORU

PRIORYTET

DECYZJA Nr 22/ 2012

Działając na podstawie:

- art. 40a ust. 1 pkt 3 i ust. 4 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 187, poz. 1577 ze zm.)
- art. 104 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity z 2000r. Dz. U. Nr 98, poz. 1071 ze zm.)

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej

po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wymierza Ewie Godyle i Benjaminowi Godyle – współnikom spółki cywilnej P.P.H.U. „KŁOS”; z siedzibą przy ul. XXX-lecia 30a, 46-211 Kujakówice Górne; NIP 751-16-23-622, karę pieniężną **w wysokości 500,00 złotych** /słownie: pięćset złotych/ z **tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno – spożywczych o niewłaściwej jakości handlowej** w rozumieniu artykułu 3 pkt 5 ustawy o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 187, poz. 1577 ze zm.), tj. 13 partii pieczywa o wartości 85,15 zł, **nie odpowiadającemu wymaganiom** zawartym w:

- § 31, § 2 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 6 oraz § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie znakowania środków spożywczych z dnia 10 lipca 2007 r. (Dz. U. Nr 137, poz. 966 ze zm.)

Uzasadnienie:

W toku kontroli przeprowadzonej w dniach 21,22,25.06.2012r., na podstawie upoważnienia do przeprowadzenia urzędowej kontroli żywności Nr ZNG-214/2012 z dnia 21.06.2012r. w punkcie sprzedaży „Kłós” w Praszce, Plac Grunwaldzki 24, dokonano oceny oznakowania środków spożywczych oferowanych do sprzedaży luzem, kwestionując 13 partii o łącznej wartości 85,15 zł, a mianowicie:

- 11 partii pieczywa oferowanego do sprzedaży luzem, o łącznej wartości 66,25 zł, a mianowicie:

- chleb duży w ilości 3 sztuki, w cenie 3,50 zł/szt o wartości 10,50 zł,
- chleb średni w ilości 3 sztuki, w cenie 2,70 zł/szt o wartości 8,10 zł,
- chleb mały w ilości 4 sztuki, w cenie 1,99 zł/szt o wartości 7,96 zł,
- bułka duża w ilości 21 sztuk, w cenie 0,59 zł/szt o wartości 12,39 zł,
- bułka mała w ilości 40 sztuk, w cenie 0,40 zł/szt. o wartości 16,00 zł,
- hamburger w ilości 3 sztuki, w cenie 0,85 zł/szt. o wartości 2,55 zł,
- kajzerka w ilości 3 sztuki, w cenie 0,50 zł/szt. o wartości 1,50 zł,

- paluch w ilości 3 sztuki, w cenie 0,55 zł/szt. o wartości 1,65 zł,
- bułka orkiszowa w ilości 4 sztuki, w cenie 0,50 zł/szt. o wartości 2,00 zł,
- bułka razowa w ilości 3 sztuki, w cenie 0,50 zł/szt. o wartości 1,50 zł,
- bułka grzankowa w ilości 3 sztuki, w cenie 0,70 zł/szt. o wartości 2,10 zł,

które **nie spełniały wymagań** zawartych w § 31 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 ze zm.) z uwagi na brak w miejscu sprzedaży informacji w zakresie: pełnej nazwy pieczywa, masy jednostkowej pieczywa sprzedawanego na sztuki oraz (w przypadku 1 partii) całkowitego braku oznaczeń handlowych;

- 2 partii pieczywa w opakowaniach jednostkowych o wartości 18,90 zł, tj.:

- chleb średni paczkowany w ilości 3 sztuki, w cenie 2,70 zł/szt. o wartości 8,10 zł,
- chleb średni paczkowany w ilości 4 sztuki, w cenie 2,70 zł/szt. o wartości 10,80 zł,

które **nie spełniały wymagań** zawartych w § 2 ust. 1 pkt 1,2,5,6 i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007r. w sprawie znakowania środków spożywczych (Dz. U. Nr 137, poz. 966 ze zm.) z uwagi na brak informacji w zakresie: nazwy i adresu producenta, nazwy pieczywa, składników występujących w środku spożywczym, masy netto, wyrażenia „produkt zawierający” datę, minimalnej trwałości „najlepiej spożyć przed”.

Pismem z dnia 31.07.2012r. Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej, zwany dalej „OWIH”, zawiadomił współników spółki cywilnej „P.P.U.H. KŁOS” Ewę Godyla, Beniamina Godyla (zwanych dalej „stroną”), o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego w przedmiocie wymierzenia na podstawie art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr 187, poz. 1577 ze zm.), zwanej dalej „ustawą o jakości”, kary pieniężnej z tytułu wprowadzenia do obrotu artykułów rolno – spożywczych nieodpowiadających wymaganiom jakościowym.

Strona nie skorzystała z przysługującego jej prawa, jednak należy wziąć pod uwagę, że stosowne wyjaśnienie w przedmiotowej sprawie zostało złożone już w trakcie czynności kontrolnych.

Wspólnicy spółki poinformowali, iż są w trakcie zmiany etykiety w opakowaniu dla pieczywa paczkowanego, natomiast w przypadku pieczywa oferowanego luzem wyjaśnili, iż informacji w zakresie asortymentu udziela bezpośrednio ekspedientka. Nadmienili jednak, iż brakujące oznaczenia zostały uzupełnione w toku kontroli, jak również poprosili by odstąpić od nałożenia kary pieniężnej.

Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej ustalił i stwierdził co następuje:

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o jakości „wprowadzane do obrotu artykuły rolno – spożywcze powinny spełniać wymagania w zakresie jakości handlowej, jeżeli w przepisach o jakości handlowej zostały określone takie wymagania, oraz dodatkowe wymagania dotyczące tych artykułów, jeżeli ich spełnienie zostało zadeklarowane przez producenta”.

Jakość handlowa w myśl art. 3 pkt 5 ustawy o jakości oznacza: „cechy artykułu rolno – spożywczego dotyczące jego właściwości organoleptycznych, fizykochemicznych i mikrobiologicznych w zakresie technologii produkcji, wielkości lub masy oraz wymagania wynikające ze sposobu produkcji, opakowania, prezentacji i oznakowania, nieobjęte wymaganiami sanitarnymi, weterynaryjnymi lub fitosanitarnymi”.

Wymagania jakości handlowej dla pieczywa oferowanego do sprzedaży luzem, zostały określone w rozporządzeniu w sprawie znakowania środków spożywczych.

Nadmienić należy, iż postanowienia tego rozporządzenia wynikają bezpośrednio z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2000/13/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 marca 2000r. w sprawie zbliżenia ustawodawstwa Państw Członkowskich w zakresie etykietowania, prezentacji i reklamy środków spożywczych (Dz. Urz. UE L 109 z 6.5.2000 s.29 ze zm.), zgodnie z którym jeśli środki spożywcze są oferowane do sprzedaży konsumentowi końcowemu bez paczkowania lub gdy środki spożywcze są pakowane w miejscach sprzedaży na życzenie konsumenta, Państwa Członkowskie przyjmują szczegółowe zasady dotyczące sposobu przedstawiania danych szczegółowych wymaganych dla środków spożywczych.

Zgodnie z § 31 rozporządzenia w sprawie znakowania środków spożywczych „W punktach sprzedaży pieczywa bez opakowań przy określonym rodzaju pieczywa należy podać następujące informacje:

- 1) nazwę pieczywa;
- 2) dane, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 5 lit. a;
- 3) masę jednostkową;
- 4) informację „Pieczywo produkowane z ciasta głęboko mrożonego w przypadku użycia takiego ciasta do produkcji pieczywa;
- 5) wykaz składników oraz datę minimalnej trwałości, w przypadku pieczywa, przy którego produkcji użyto dozwolonych substancji dodatkowych przedłużających świeżość.”

Natomiast „Rozdział 2” ww. rozporządzenia reguluje przepisy dotyczące znakowania opakowanych środków spożywczych. Zgodnie z § 2 ust. 1 „opakowany środek spożywczy znakuje się podając, z zastrzeżeniem ust. 2, co najmniej następujące informacje:

- 1) nazwę środka spożywczego;
- 2) dotyczące składników występujących w środku spożywczym;
- 3) datę minimalnej trwałości albo termin przydatności do spożycia;
- 4) sposób przygotowania lub stosowania, jeżeli brak tej informacji mógłby spowodować niewłaściwe postępowanie ze środkiem spożywczym;
- 5) dane identyfikujące:
 - a) osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która:
 - produkuje lub paczkuje środki spożywcze lub
 - wprowadza środki spożywcze do obrotu, jeżeli działalność w tym zakresie jest zarejestrowana na terytorium któregoś z państw członkowskich Unii Europejskiej lub na terytorium państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), będącego stroną umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym,
 - b) miejsce albo źródło pochodzenia, w przypadku gdy brak tej informacji mógłby wprowadzić konsumenta w błąd;
- 6) zawartość netto lub liczbę sztuk opakowanego środka spożywczego;
- 7) warunki przechowywania, jeżeli oznakowanie środka spożywczego zawiera informację o terminie przydatności do spożycia oraz w przypadku, gdy jakość środka spożywczego w istotny sposób zależy od warunków jego przechowywania;
- 8) oznaczenie partii produkcyjnej rozumianej jako określona ilość środka spożywczego wyprodukowanego, przetworzonego lub zapakowanego w praktycznie takich samych warunkach;
- 9) klasę jakości handlowej, jeżeli została ona ustanowiona w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań w zakresie jakości handlowej artykułów rolno – spożywczych lub ich grup, albo inny wyróżnik jakości handlowej, jeżeli obowiązek podawania tego wyróżnika wynika z odrębnych przepisów.”

W odniesieniu do oznaczenia „datą ważności” § 11 ust. 2 stanowi, iż: „datę minimalnej trwałości poprzedza się wyrażeniem „najlepiej spożyć przed...”, jeżeli jest określona datą dzienną, albo wyrażeniem „najlepiej spożyć przed końcem...” w innych przypadkach”.

Dotychczasowe regulacje w zakresie oznakowania żywności zawiera ustawa z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity z 2010r. Nr 136, poz. 914 ze zm.). Zgodnie z art. 47 ust. 1 ustawy „nazwa środka spożywczego powinna odpowiadać nazwie ustalonej dla danego rodzaju środków spożywczych w przepisach prawa żywnościowego, a w przypadku braku takich przepisów powinna być nazwą zwyczajową środka spożywczego lub składać się z opisu tego środka spożywczego lub sposobu jego użycia, tak aby umożliwić konsumentowi rozpoznanie rodzaju i właściwości środka spożywczego oraz odróżnienie go od innych środków spożywczych”, natomiast wg ust. 5 ww. artykułu „nazwa pod którą środek spożywczy jest wprowadzany do obrotu, nie może być zastąpiona znakiem towarowym, nazwą marki lub nazwą handlową (wymyśloną)”.

Podstawową funkcją znakowania artykułów żywnościowych jest ochrona konsumenta. Należy przy tym zaznaczyć, iż konsument, który ma czuć się bezpiecznie to nie tylko ten, którego dobro w postaci życia i zdrowia jest przedmiotem ochrony i dbałości, ale również ten, który otrzyma produkt z rzetelną, odpowiednią informacją, pozwalającą mu dokonać świadomego wyboru.

Mając na uwadze powyższe, przedmiotowe partie pieczywa (oferowane do sprzedaży luzem, jak i w opakowaniach jednostkowych) są środkami spożywczymi o niewłaściwej jakości handlowej w rozumieniu wcześniej przytoczonego art. 3 pkt 5 ustawy o jakości, z uwagi **na brak wymaganych elementów oznakowania**.

Uwzględniając definicję „obrotu” zawartą w ustawie o jakości handlowej, odwołującą się do treści art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. U. L 31 z 01.02.2002, s.1 ze zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem (WE) 178/2002”, **za jakość handlową odpowiada nie tylko producent, ale także przedsiębiorcy prowadzący obrót handlowy produktami żywnościowymi na każdym jego etapie, w tym także hurtowym i detalicznym.**

Ponadto w myśl art. 17 ust. 1 rozporządzenia (WE) 178/2002, podmioty działające na rynku spożywczym i pasz zapewniają, na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji **w przedsiębiorstwach hodowlanych podlegających kontroli, zgodność tej żywności lub pasz z wymogami prawa żywnościowego właściwymi dla ich działalności i kontrolowanie przestrzegania tych wymogów... Zgodnie z powyższym, każdy z tych podmiotów obciążony jest obowiązkiem przestrzegania wymagań prawa żywnościowego, bez względu na to na jakim etapie ujawniona niezgodność powstała.**

Warto przytoczyć również wyrok Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich z dnia 23 listopada 2006r. w sprawie C-315/05 (Dz. U. C 331 z 30.12.2006, s.14) z którego wynika, iż za jakość odpowiedzialność może ponieść wprowadzający do obrotu, nawet jeśli ogranicza się on wyłącznie jako dystrybutor produktu w postaci, w jakiej został mu on dostarczony przez producenta.

Trybunał Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich przywołał m. in. art. 3 pkt 3 oraz art. 17 rozporządzenia (WE) 178/2002, które definiują podmioty działające na rynku spożywczym oraz określają obowiązki tych podmiotów, a także państw członkowskich w zakresie przestrzegania wymagań prawa żywnościowego na wszystkich etapach produkcji, przetwarzania i dystrybucji. Kwestia odpowiedzialności podmiotu, który wprowadził do obrotu produkt o niewłaściwej jakości handlowej została wyjaśniona również w wydanym wyroku WSA w Warszawie z dnia 8 listopada 2010r. (sygn. akt VI SA/Wa 1044/10), który zapadł w wyniku skargi przedsiębiorcy, w odniesieniu do innego środka spożywczego oferowanego do sprzedaży w placówce należącej do skarżącego.

W przedmiotowej sprawie podmiotem, który wprowadził kwestionowany towar do obrotu, tj. ponosi odpowiedzialność za zapewnienie jego zgodności z wymaganiami prawa żywnościowego, są wspólnicy spółki cywilnej „P.P.H.U. KŁOS” - Ewa Godyla i Benjamin Godyla.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 rozporządzenia (WE) 178/2002 państwa członkowskie ustanawiają zasady dotyczące środków i kar mających zastosowanie w przypadku naruszenia prawa żywnościowego, przy czym kary te powinny być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

W polskim ustawodawstwie ww. sankcje karne określone zostały w ustawie o jakości. Artykuł 40a ust.1 pkt 3 tej ustawy stanowi, iż „Kto wprowadza do obrotu artykuły rolno – spożywcze nieodpowiadające jakości handlowej określonej w przepisach o jakości handlowej lub deklarowanej przez producenta w oznakowaniu tych artykułów, podlega karze pieniężnej w wysokości do pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby zostać uzyskana przez wprowadzenie tych artykułów rolno – spożywczych do obrotu, nie niższej jednak niż 500 zł”.

OWIIH, w myśl art. 40a ust. 5 ustawy o jakości, ustalając wysokość kary pieniężnej uwzględnił stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia, zakres naruszenia oraz dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów spożywczych i wielkość jego obrotów.

Stopień szkodliwości czynu, polegający na wprowadzeniu do obrotu 13 partii pieczywa niewłaściwie oznakowanego, należy ocenić jako średni. Należy również uwzględnić fakt, że pieczywo stanowi element codziennej diety. Brak wszelkich niezbędnych oznaczeń lub ich części powoduje, że nabywcy nie są wystarczająco poinformowani, a w konsekwencji mogą nabyć inny produkt niż poszukują. Konsumenci przywiązują wagę nie tylko do producenta pieczywa, jego masy jednostkowej, ale również do jego rodzaju, tj. żytnie, pszenne, mieszane, z uwagi na różnorodne walory smakowe oraz wartości odżywcze i funkcjonalne. Stwierdzone nieprawidłowości w oznakowaniu w istotny sposób naruszały interesy konsumentów, uniemożliwiając im dokonanie świadomego wyboru na podstawie rzetelnie uwidocznionych, niezbędnych danych o produkcie.

Oceniając stopień zawinienia OWIIH wziął pod uwagę fakt, iż obowiązek uwidocznienia wymaganych prawem informacji należał do strony, a uchybienie w przewidzianym zakresie są wynikiem lekkomyślności oraz niedbalstwa. Strona jednocześnie z wprowadzaniem do obrotu środków spożywczych oferowanych do sprzedaży, zarówno luzem jak i paczkowanych, powinna umieścić w miejscu sprzedaży/na etykiecie obowiązkowe informacje, czego nie uczyniła. Ponadto, spółka jako profesjonalista prowadzący sprzedaż pieczywa w wyspecjalizowanych sklepach powinna dołożyć wszelkich starań oraz wykazać się znajomością podstawowych przepisów prawnych w zakresie prawidłowości oznakowania wprowadzanej do obrotu handlowego żywności. Należy jednak dodać, iż analizując niniejszą przesłankę OWIIH pozytywnie ocenił fakt, iż po stwierdzeniu przez inspektorów nieprawidłowości, strona podjęła dobrowolne działania, polegające na niezwłocznym uzupełnieniu oznakowania.

Zakres naruszenia OWIIH ocenia jako średni, gdyż w omawianej kwestii naruszono wymogi w zakresie oznakowania istotne z punktu widzenia konsumenta, ustanowione w rozporządzeniu w sprawie znakowania środków spożywczych. Przy ocenie zakresu naruszenia organ uwzględnił, iż rzetelna informacja o produkcie stanowi najważniejszy element jakości handlowej, z punktu widzenia interesów i praw konsumenta.

Biorąc pod uwagę dotychczasową działalność podmiotu na rynku artykułów spożywczych OWIIH wziął pod uwagę, iż strona nie była dotychczas objęta kontrolą organu Inspekcji Handlowej w zakresie przestrzegania postanowień ustawy o jakości handlowej.

Ostatnią z przesłanek jest wielkość obrotów spółki, na podstawie których podmiot możemy zaliczyć do grupy „mikroprzedsiębiorców”. Podstawę klasyfikacji stanowi ustawa z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity z 2010r. Dz. U. Nr 220, poz. 1447 ze zm.), zgodnie z którą za „mikroprzedsiębiorcę, w myśl art. 104, uważa się przedsiębiorcę, który w co najmniej jednym z dwóch ostatnich lat obrotowych:

- zatrudniał średniorocznie mniej niż 10 pracowników oraz
- osiągnął roczny obrót netto ze sprzedaży towarów, wyrobów i usług oraz operacji finansowych nieprzekraczający równowartości w złotych 2 milionów euro, lub sumy aktywów jego bilansu sporządzonego na koniec jednego z tych lat nie przekroczył równowartości w złotych 2 milionów euro.

Zgodnie z art. 40a ust. 1 pkt 3 ustawy o jakości, w rozpatrywanym przypadku, można wymierzyć karę pieniężną w granicach od 500 zł do kwoty odpowiadającej pięciokrotnej wartości korzyści majątkowej uzyskanej lub która mogłaby być uzyskana przez wprowadzenie do obrotu zakwestionowanych partii, tj. 425,75 zł.

Mając na uwadze powyższe, Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej wymierza karę administracyjną w wysokości 500,00 zł.

Karę w wysokości 500,00 zł należy wpłacić na rachunek bankowy Wojewódzkiego Inspektoratu Inspekcji Handlowej w Opolu numer 39 1010 1401 0013 4222 3100 0000 NBP Oddział Okręgowy Opole w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja o wymierzeniu kary stała się ostateczna.

Zgodnie z art. 10 § 1 kpa Opolski Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej przed wydaniem decyzji umożliwił stronie wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów.

Pouczenie:

- Na podstawie art. 127 §1 i 2 kpa oraz art. 129 §1 i 2 kpa od decyzji przysługuje stronie odwołanie w terminie 14 dni do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie ul. Plac Powstańców Warszawy 1, 00-950 Warszawa za pośrednictwem Opolskiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej ul. 1 Maja 1, 45-068 Opole.
- Zgodnie z art. 40a ust. 8 ustawy z dnia 21 grudnia 2000r. o jakości handlowej artykułów rolno - spożywczych (tekst jednolity z 2005r. Dz. U. Nr. 187, poz. 1537, ze zm.) nakaz niejedynych stosuje się, od dnia 1 stycznia 2005r. do dnia 31 grudnia 2005r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005r. Nr 8, poz. 60 z późn. zm.).
- Zgodnie z art. 16 § 1 kpa decyzja ostateczna to decyzja od której nie służy odwołanie w administracyjnym toku instancji.
- Wniesienie odwołania w terminie wstrzymuje wykonanie decyzji.

Otrzymują:

- 1) Ewa Godyla
„P.P.H.U. KŁOS s.c.”
ul. XXX – lecia 30a
46-211 Kujakowice Górne
- 2) Benjamin Godyla
„P.P.H.U. KŁOS s.c.”
ul. XXX – lecia 30a
46-211 Kujakowice Górne
- 3) BA w/m
- 4) a/a

Opolski Wojewódzki Inspektor
Inspekcji Handlowej w Opolu
mgr inż. Zygmunt Jurczak

Opolski Wojewódzki
Inspektor Inspekcji Handlowej